

Paragraaf J Covid-19

gemeente

Winterswijk

Inleiding

Het jaar 2021 stond, evenals 2020, in het teken van Covid-19. Omdat Covid-19 niet aan één programma of onderdeel is toe te rekenen, is besloten om deze paragraaf op te nemen. Hierin lichten we overzichtelijk en integral toe welke gevolgen Covid-19 voor de gemeente heeft (gehad). We beschrijven ook welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden we hebben genomen en wat dit heeft gekost. In de vier afzonderlijke programma's van het jaarverslag ziet u welke effecten Covid-19 op onze plannen en activiteiten had.

Algemeen

We voerden het Taskforce plan 100%Winterswijk Van Herstel naar Beter uit

Op 14 mei 2020 stelde de gemeenteraad het Taskforce plan 100%Winterswijk unaniem vast. Voor de duur van drie jaar (2020 tot en met 2022) heeft de raad hiervoor een incidenteel budget van € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld.

De raad verhoogde het incidentele Taskforce budget met € 1 miljoen

Op 22 april 2021 heeft de gemeenteraad besloten het incidentele budget met € 1 miljoen op te hogen tot totaal € 3,5 miljoen. Met het Taskforce plan anticipeert en reageert de gemeente Winterswijk op de crisis. Hierbij zijn zowel de economische als maatschappelijke effecten betrokken.

Op korte termijn richtte het Taskforce plan zich op het beperken van de schade

En op langere termijn richt het plan zich op het stimuleren van het lokale en regionale economische en sociaal-maatschappelijke herstel. Net als in 2020 is de Taskforce aan de slag gegaan met de uitvoering van het plan. In 2021 is de gemeenteraad via enkele updates aan de raad geïnformeerd over de verschillende verstrekkingen.

Korte termijn effecten op de gemeente

We hebben geprobeerd de gevolgen van de coronacrisis te verzachten

Hieronder ziet u een overzicht van onze toekenningen, verstrekkingen, naar voren gehaalde investeringen en overige acties (de bedragen zijn afgerond):

- Verstrekkingen (centrum)ondernemers / detailhandel / horeca / warenmarkt:
 - De Stichting Ondernemingsfonds Centrum Winterswijk / ABH City vereniging heeft een bijdrage van € 4.015 ontvangen voor de realisatie van een online platform met webshops.
 - De raad heeft op 25 februari 2021 de wijzigingsverordeningen Reclamebelasting 2021, Marktgeden 2021 en Precariobelasting 2021 vastgesteld. Daarmee zijn in 2021 geen reclamebelasting en precariobelasting op terrassen geheven en in de eerste twee kwartalen van 2021 geen marktgeden. Op 23 september 2021 heeft de raad besloten ook over de resterende kwartalen van 2021 geen marktgeden te heffen.
 - Boogie Woogie en de Protestantse Gemeente Winterswijk hebben een vergoeding ontvangen van totaal € 656 voor het beschikbaar stellen van hun toiletvoorziening aan Marktkooplieden in de periode dat de horeca verplicht gesloten was.
 - Het college heeft op 9 februari 2021 besloten een compensatie toe te kennen van maximaal € 540 aan ondernemers die over 2020 reclamebelasting hebben betaald.
 - Op dezelfde datum heeft het college besloten een eenmalige stimuleringsbijdrage van € 750 toe te kennen aan bedrijven die op 2 januari 2021 geheel of gedeeltelijk verplicht dicht zaten als gevolg van de door het Rijk opgelegde coronamaatregelen.

- Op 11 maart 2021 heeft de raad besloten renteloze leningen te verstrekken aan Winterswijkse ondernemers die door de gevolgen van de Covid-19 crisis getroffen zijn. Hiervoor is in eerste instantie een krediet van maximaal € 500.000 beschikbaar gesteld. Dit budget is door de raad op 22 april 2021 opgehoogd tot € 1 miljoen. Op 23 september 2021 heeft de raad besloten de indieningstermijn voor het aanvragen van de renteloze leningen te verlengen tot en met 30 september 2021. Uiteindelijk zijn er 42 aanvragen ontvangen, waarvan er 37 zijn gehonoreerd. Het gehonoreerde bedrag is € 586.000.
- Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Winterswijk heeft een financiële bijdrage van € 2.000 ontvangen voor de organisatie van een banenborrel op 5 juli 2021.
- Verstrekkingsen toeristische sector:
 - Op 17 december 2020 heeft de raad besloten de legesverordening toeristenbelasting 2020 aan te passen waardoor de forfaits voor campings, bed & breakfast en groepsaccommodaties zijn verlaagd. Door deze wijziging zijn de inkomsten uit de toeristenbelasting 2020, ontvangen in 2021, lager uitgevallen en ten laste van het Crisis- en herstelbudget gebracht.
 - Aan de Stichting Winterswijk Marketing (100% Winterswijk) is een subsidie van € 250.000 beschikbaar gesteld als extra impulsbijdrage voor de city- en regiomarketing over de jaren 2020 tot en met 2022.
- Verstrekkingsen Cultuur:
 - Aan zalencentrum Reuselink en de Stichting Sinterklaas Activiteiten Winterswijk is een bijdrage verstrekt van € 3.500 voor de organisatie van een Sint & Piet Drive Thru in 2020. Dit bedrag is in 2021 betaald.
 - Aan Actief Winterswijk is een bijdrage gegeven van maximaal € 6.000 voor de organisatie van het Actief Winterswijk Kerstballenspektakel op 20 december 2020. Hiervan is € 2.325 betaald in 2021.
 - Instituut voor Kunst en Cultuur "Boogie Woogie" heeft een bijdrage ontvangen van € 10.038,16 voor de investering in apparatuur voor de livestreaming van concerten.
 - Op 13 april 2021 heeft het college besloten theater De Storm een subsidie te verstrekken van € 102.908 voor veiligheids- en duurzaamheidsmaatregelen.
 - De Bibliotheek Oost Achterhoek heeft € 4.000 ontvangen als extra bijdrage over 2020.
 - Aan de samenwerkende Muziekverenigingen Winterswijk is een bedrag van € 12.203,85 beschikbaar gesteld voor het opnemen en monteren van een digitaal Koningsdagconcert in 2021.
 - Aan de Bibliotheek Oost Achterhoek is een bijdrage van € 4.000 toegekend vanwege gemiste inkomsten van onder andere leengelden;
 - Aan de Vereeniging Volksfeest is een bijdrage van € 16.000 toegekend voor de Winterswijkse Corsobouwers en Dahliatelers vanwege gemiste inkomsten en doorlopende vaste lasten.
 - De organisatoren van het herdenkingsconcert ontvingen een bijdrage van € 2.480 voor het digitaal opnemen, monteren en streamen van het herdenkingsconcert op 4 mei 2021.

- De Samenwerkende Muziekverenigingen Winterswijk hebben een bijdrage van € 35.183 ontvangen voor het noodzakelijke onderhoud van muziekinstrumenten.
- Aan de Stichting Venemansmolen is een bijdrage toegekend van € 1.000 vanwege gemiste inkomsten over 2020.
- Vereniging 'Het Museum' heeft eenmalig € 5.000 ontvangen voor het digitaliseren van (een deel van) hun collectie.
- Diverse verenigingsgebouwen (Emma Ratum, Juliana Woold, Wilhelmina Kotten, Eendracht Meddo, Marijke Henxel en Elbekurkie) hebben een stimuleringsbijdrage van € 5.000 ontvangen. Hetzelfde bedrag heeft ook Stichting Ontmoetingscentrum Senioren Winterswijk gekregen voor 't Gasthuus.
- Aan Stichting 'De Panoven Meddo' is een eenmalige bijdrage verstrekt van € 1.000 vanwege gemiste inkomsten over 2020.
- Muziekvereniging Excelsior heeft € 893,25 ontvangen voor Excelsior's Muziekfestival, een jeugdconcert dat op 20 juni 2021 live en digitaal is uitgezonden.
- De Bibliotheek Oost Achterhoek heeft € 4.000 ontvangen voor het verzorgen van gratis lidmaatschap voor jeugd over de periode 1 juli t/m 31 december 2021.
- Aan de Vereeniging Volksfeest is een bijdrage van € 10.000 toegekend voor de extra kosten van de organisatie van het evenement Corso in het Park.
- Aan zalencentrum Reuselink en de Stichting Sinterklaas Activiteiten Winterswijk is een bijdrage verstrekt van € 3.500 voor de organisatie van een Sint & Piet Drive Thru op zondag 28 november 2021.
- Instituut voor Kunst en Cultuur "Boogie Woogie" heeft over 2020 en 2021 een extra subsidie ontvangen van totaal € 75.000 om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen.
- Verstrekingen Sport:
 - We hebben het verzoek van de Werkgroep Sport om kwijtschelding van de financiële bijdrage van sportverenigingen over 2021 gehonoreerd. Dat betekent dat de sportverenigingen ook over 2021 de € 75.000 niet hoefden bij te dragen.
 - Penta Winterswijk heeft een bijdrage van € 5.000 ontvangen voor de kosten die ze maakten om hun leden aan het gymen en dansen te houden.
 - Stichting Zwembaden Winterswijk heeft een extra subsidie ontvangen van € 66.066 voor de noodzakelijke vervanging van de circulatiepompen van het recreatiebad, vervanging van de huidige PLC-besturing door DDC-regelapparatuur, het ombouwen van de regelkast RK2, het vervangen van druksensoren buffers en het vervangen van de frequentieregelaar voor de pompen en flowsensor van het wedstrijdbad.
- Verstrekingen Onderwijs:
 - CBS de Bataaf ontving een financiële bijdrage van € 10.046 omdat ze kwetsbare kinderen hebben opgevangen tijdens de gedwongen sluiting van de basisscholen;
 - Het GKC heeft een financiële bijdrage van € 9.905 ontvangen voor het project "vraag het de oud-leerling" waarbij oud-leerlingen worden

ingezet als vraagbaak voor leerlingen die op bepaalde vakken extra ondersteuning of begeleiding nodig hebben als gevolg van de coronacrisis en het thuisonderwijs;

- Basisschool 't Kempken uit Meddo heeft een vergoeding van € 2.028 gekregen voor de aanschaf van enkele Chromebooks en CO2 meters.
- Verstrekkingen overig:
 - De EHBO-vereniging Winterswijk heeft een bijdrage van € 2.059 ontvangen vanwege gemiste inkomsten over 2020. Met de bijdrage zorgt de vereniging ervoor dat de vrijwilligers betrokken blijven. Dit bedrag is in 2021 betaald.
 - We kenden verhuurders van gemeentelijke panden die getroffen zijn door de coronacrisis is in 2021 compensatie van huur toe voor de perioden dat zij verplicht gesloten waren.
 - In 2021 is voor een bedrag van € 188.333 aan extra capaciteit ingezet op de terreinen Communicatie, Toezicht & Handhaving, Bouwen en Vergunningverlening.
 - Op 22 april 2021 besloot de raad het Crisis- en herstelbudget op te hogen met € 1 miljoen, waarvan maximaal € 0,5 miljoen ingezet wordt voor het verstrekken van de hierboven genoemde renteloze leningen aan Winterswijkse ondernemers.
 - Het college heeft op 30 maart 2021 besloten de bestedingstermijn van de 100% Winterswijk cadeaubon te verlengen tot en met 31 augustus 2021. Hiervan is in 2021 € 38.482 uitgekeerd.
 - Voor de inrichting van de corona teststraat in Winterswijk en onder andere de huur van rijplaten is een bedrag van € 1.232 betaald.
 - Aan de Winterswijkse Speeltuinenvereniging is een stimuleringsbijdrage van € 1.500 per speeltuin toegekend.
 - Er is een bedrag van € 1.045 uitgegeven aan het beschermen/afschermen van gevels in het centrum tijdens de invoering van de avondklok.
 - Aan de Stichting Socorro is een eenmalige bijdrage verstrekt van € 7.500 vanwege gemiste inkomsten over 2020.
 - Stichting Present ontving over 2021 een eenmalige extra subsidie tot een bedrag van € 5.000 ter dekking van minder inkomsten .
 - Het Sociaal Team heeft een budget van € 2.000 ontvangen om activiteiten in het kader van Burendag 2021 financieel te ondersteunen.
 - Het Sociaal Team heeft ook een budget van € 2.509 gekregen voor het organiseren van een Fortnite- en FIFA-toernooi in de kerstvakantie.

In 2021 is een totaalbedrag van € 2.058.837 ten laste van het Crisis- en herstelbudget geboekt.

Verwachte lange termijn effecten op de gemeente en visie

Incidentele budgetten voor het Crisis- en herstelplan 2.0

We verwachten dat Covid-19 ook in 2022 nog (beperkt) effect heeft. Daarom zijn bij het vaststellen van de Programmabegroting 2022 – 2025 al enkele incidentele budgetten opgenomen met een totaalbedrag van € 450.000. Het gaat hierbij vooral om specifiek benoemde doelen, namelijk:

- Stimuleringsmaatregelen die zowel de landbouw, als de natuur ten goede komen € 50.000

• De crisisbijdrage sport schrappen voor 2022

€ 75.000

- Uitvoeren van een cadeaubonnenactie voor 100%
Winterswijk € 50.000
- Verlagen lokale lasten voor ondernemers, zoals ook in 2021 is
gedaan € 250.000
- Overige doelen
€ 25.000

Totaal van de financiële effecten

We ontvingen een incidenteel budget en diverse compensaties. Het is duidelijk dat de Covid-19 crisis naast maatschappelijke effecten ook financiële effecten heeft. De gemeenteraad stelde voor een periode van drie jaar een incidenteel budget beschikbaar van totaal € 3,5 miljoen. Daarnaast kenden de Rijksoverheid en landelijke steunmaatregelen diverse compensaties aan ons toe. Toelichting op de financiële gevolgen. Hieronder lichten we een aantal belangrijke financiële gevolgen toe die de Covid-19 crisis heeft (gehad). In de tabel aan het eind van deze paragraaf ziet u een totaaloverzicht.

a. Lasten van het Crisis- en herstelbudget van € 3,5 miljoen

In het onderdeel 'Korte termijn effecten op de gemeente' somd én we op welke maatregelen we hebben bekostigd uit het Crisis- en herstelbudget. In 2021 is een bedrag van € 2.058.837 ten laste van het Crisis- en herstelbudget geboekt.

b. Lasten en lagere baten ten laste van overige budgetten

Naast de uitgaven die gedekt zijn uit het Crisis- en herstelbudget maakten we ook andere Covid-19 gerelateerde kosten. Deze zijn geboekt en verantwoord binnen de reguliere programma's. Denk bijvoorbeeld aan de bedragen die we betalen aan de sociale dienst Oost Achterhoek in het kader van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) en de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK).

c. Ontvangen Rijkscompensatie Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft meerdere compensaties 'Coronacrisis medeoverheden' beschikbaar gesteld aan de gemeenten.

Via de Decemercirculaire gemeentefonds 2020 ontvingen we een compensatie met een totaalbedrag van € 527.000. Deze compensatie heeft gedeeltelijk betrekking op 2021 en op de onderwerpen (impuls) re-integratie, gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand, cultuur en Tweede Kamerverkiezingen.

In maart 2021 is een compensatie vanuit de Rijksoverheid aangekondigd. Dit gaat voor Winterswijk om een bedrag van € 415.890 voor de volgende onderwerpen: regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK), begeleiding kwetsbare groepen, bestrijden eenzaamheid ouderen, afvalverwerking, perspectief Jeugd en Jongeren 2020, perspectief Jeugd en Jongeren 2021, jongerenwerk, jeugd, mentale ondersteuning jeugd, activiteiten en ontmoetingen jeugd en vergoeding ouders.

Via de Septembercirculaire gemeentefonds 2021 is een compensatie vanuit de Rijksoverheid toegezegd voor de jaren 2021 en 2022. Voor 2021 gaat het voornamelijk om de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Het gaat voor 2021 om een totaalbedrag van € 420.000 (en voor 2022 om een bedrag van € 159.000).

d. Ontvangen bijdrage Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
We hebben in 2021 ook gebruik gemaakt van de Rijksregeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (TVS). We ontvingen Van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over het eerste kwartaal een bedrag van € 106.127 en over het tweede kwartaal een bedrag van € 67.605.

e. Ontvangen bijdrage Ministerie van Justitie en Veiligheid
Van het Ministerie van Justitie en Veiligheid hebben we een bedrag van € 2.548 ontvangen op grond van de regeling Tijdelijke ondersteuning voor toezicht en handhaving. Dit is een specifieke uitkering voor de extra inzet van toezichthouders en handhavers.

Rechtmatigheid en risico's

De rechtmatigheid en risico's zijn zo goed mogelijk afgedekt

In 2021 hebben we diverse Covid-19 gerelateerde betalingen en boekingen gedaan. Specifiek aandachtspunt hierbij is de rechtmatige besteding van die middelen. We onderscheiden hierin drie categorieën:

a. Verklaringen door derden

Voor een deel van de verantwoording van Covid-19 gerelateerde kosten zijn we voor de rechtmatigheid afhankelijk van de verklaring die derden leveren. Bijvoorbeeld door de gemeente Hengelo voor de verstrekkingen van de Tozo-uitkeringen via de ROZ-groep.

b. Subsidies en bijdragen ten laste van het Crisis- en herstelbudget

Ook voor een aantal betalingen ten laste van het Crisis- en herstelbudget geldt dat niet altijd een concrete prestatie aan te tonen is. Zo zijn er soms forfaitaire betalingen gedaan. Niet van alle betalingen is een verantwoording gevraagd.

Van andere verstrekkingen is wel een verantwoording overgelegd door de ontvangers.

In 2021 zijn enkele extra subsidies verleend, zoals aan het Instituut voor Kunst en Cultuur "Boogie Woogie", Bibliotheek Oost-Achterhoek en de Stichting Winterswijk Marketing. Voor alle subsidies geldt dat de definitieve subsidievaststelling over 2021 volgt in 2022.

De jaarlijkse subsidies aan een aantal grotere gesubsidieerde instellingen zijn in 2021 volgens de programmabegroting 2021 verleend. Er heeft een check plaatsgevonden in hoeverre de rechtmatigheid van de subsidieverlening afhankelijk is van subsidievoorwaarden en de te leveren prestaties. Als gevolg van de Covid-19 crisis zijn deze prestaties immers niet in alle gevallen behaald. Bij de subsidieverlening aan deze grotere instellingen bleek geen relatie te bestaan met de prestaties, waardoor geen sprake is van onrechtmatigheid bij de subsidieverlening. We hebben ons ingezet zoveel mogelijk zekerheid te krijgen over de rechtmatige besteding van de bijdragen en betalingen die we gedaan hebben. De inspanningen waren daarbij in verhouding tot de hoogte van het bedrag.

Inzet van de ambtelijke organisatie

Onze organisatie heeft in 2021 naar schatting ruim 6.500 uur aan Covid-19 besteed. Er is tijdens de Covid-19 crisis een groot beroep gedaan op de ambtelijke organisatie. Op verzoek van de VNG hebben we onze medewerkers gevraagd naar het aantal uren dat zij besteed hebben aan Covid-19 gerelateerde zaken. Dit is een schatting, omdat dit niet exact is bijgehouden. Uit deze schatting blijkt dat er ruim 6.500 uren aan besteed zijn.

Grofweg is daarin een aantal groepen te onderscheiden, zoals onder andere:

- Bestuur en ondersteuning (bestuurlijk contacten burgemeester en wethouders binnen de VNOG, de Regio Achterhoek en de contacten met getroffen sectoren en

bedrijven, gemeentelijk beleidsteam, managementteam, Taskforce economie etc.)

- Ondersteunende en faciliterende afdelingen (zoals de (facilitaire) inrichting van de gemeentelijke gebouwen, de ondersteuning van het digitale werken door Team Automatisering, HR, belastingen, financieel beheer enzovoort)
- Vergunningverlening en Handhaving (het opstellen en handhaven van Covid-19 regels)
- Dienstverlenende teams (zoals Burgerzaken, KCC) en teams die direct contacten hebben met burgers, verenigingen en instellingen (zoals KCC, Mens & Maatschappij, Sociaal Team, jongerenwerk, ZOOV Beheer, belastingen enzovoort).

Het gevolg: stagnatie in de realisatie van bestuurlijke ambities

De ambtelijke inzet voor Covid-19 ging ten koste van andere werkzaamheden. Die zijn daardoor blijven liggen of doorgeschoven. Dit heeft geleid tot enige stagnatie in de realisatie van bestuurlijke ambities. Alleen op het gebied van communicatie, toezicht en handhaving, vergunningverlening en jongerenwerk is éxtra ingehuurd of is (tijdelijke) urenuitbreiding gegeven.

